

NATIONALE ARBEIDSRAAD

**CENTRALE RAAD VOOR HET BEDRIJFS-
LEVEN**

ADVIES Nr. 1.346

CRB 2001/344
CCR 10

Gemeenschappelijke Raadszitting van donderdag 26 april 2001

PRIORITEITEN DIE AAN HET BELGISCHE VOORZITTERSCHAP VAN DE EUROPESE UNIE MOETEN WORDEN GEGEVEN

Woonden, onder het voorzitterschap van de heer R. TOLLET, voorzitter van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en de heer P. WINDEY, voorzitter van de Nationale Arbeidsraad, de gemeenschappelijke plenaire vergadering van 26 april 2001 bij :

LEDEN VAN DE CENTRALE RAAD VOOR HET BEDRIJFSLEVEN :

Organisaties van de industrie en van het bank- en verzekeringswezen : Mevrouw VEN, de heer DEMEESTER.

Landbouworganisaties : mevrouw NEYT.

Organisaties die de arbeiders en de verbruikscoöperaties vertegenwoordigen :

Algemeen Belgisch Vakverbond : de heren LAMAS, VAN DAELE.

Algemeen Christelijk Vakverbond : de heren DOCK, GEYSEN.

LEDEN VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD :

WERKGEVERSORGANISATIES :

Verbond van Belgische Ondernemingen : de heer DE KOSTER.

Middenstandsorganisaties : de heer VAN LAER.

WERKEND GEASSOCIEERDE LID : de heer SAUER.

WERKNEMERSORGANISATIES :

Algemeen Belgisch Vakverbond : de heren AERTS, DELCROIX.

Algemeen Christelijk Vakverbond van België : mevrouw DEBRULLE, de heer LEEMANS.

Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België : de heer NOEL.

ADVIES OVER DE PRIORITEITEN DIE AAN HET BELGISCHE VOORZITTERSCHAP VAN DE EUROPESE UNIE MOETEN WORDEN GEGEVEN

I. DE VERKLARING VAN LAKEN

HET EUROPESE SOCIALE MODEL

De raden nemen akte van de wil die in Nice te kennen werd gegeven om tijdens het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie een breed debat over de toekomst van het Europese bouwwerk op gang te trekken.

Nu de bevolkingen meer dan in het verleden voorbehoud maken bij de beleidskeuzes die worden gemaakt om het Europese bouwwerk verder te zetten, verheugen de raden zich over dit voorneemen. Een dergelijk debat kan bijdragen tot een aanzienlijke toenadering tussen de burgers, werknemers en ondernemingen, enerzijds en de Europese beleidsinstanties, anderzijds, door hen te verenigen rond een aantal gemeenschappelijke beleidsdoelstellingen die nogmaals doen uitkomen dat de Europese Unie een goed presterende economie met een hoge graad van sociale samenhang moet worden.

De raden onderstrepen dat een van de essentiële aspecten van dat debat betrekking heeft op het Europese sociale model als politieke en bindende factor van de Europese identiteit. Het komt er meer bepaald op aan de mogelijkheden van het Europese bouwwerk te benutten, niet om een Europees sociaal eenheidsmodel ter vervanging van de nationale modellen uit te werken, maar wel om het aanpassingsvermogen van de nationale modellen te versterken. De raden herinneren er immers aan dat het idee van het Europese sociale model hoofdzakelijk is opgebouwd rond :

- de verscheidenheid van sociale betrekkingen tussen de sociale gesprekspartners van de verschillende lidstaten in de domeinen die tot hun bevoegdheid behoren, maar die steeds meer verbonden zijn met de problematiek van de Europese integratie;
- socialezekerheidsstelsels met een verschillende inslag, die het hoofd moeten bieden aan dezelfde nieuwe problemen en er de gepaste oplossingen voor moeten vinden, met inachtneming van de waarden die aan hun gemeenschappelijk draagvlak ten grondslag liggen
- de wil om iedereen de mogelijkheid te bieden een kwaliteitsbaan uit te oefenen en gebruik te maken van de andere sociaal-economische vectoren van de integratie.

De raden nemen er voorts nota van dat het de bedoeling is het bovengenoemde debat over de toekomst van het Europese bouwwerk samen met de vele componenten van de maatschappij te organiseren. Ze onderstrepen evenwel de noodzaak een onderscheid te maken tussen het sociaal overleg en de dialoog met het “maatschappelijk middenveld”.

De raden zijn van oordeel dat beide processen in casu belangrijk zijn : hierdoor wordt m.n. belet dat de afstand tussen de beleidsinstanties, enerzijds, en de burgers en de actoren op het terrein, anderzijds, groter wordt. Dat neemt niet weg dat deze twee processen verschillend van aard zijn : het sociaal overleg kadert meer bepaald in de particuliere sfeer van de collectieve arbeidsbetrekkingen en handelt over materies die tot de bevoegdheid van de sociale gesprekspartners behoren. Laatstgenoemden beschikken bovendien over de bevoegdheid om overeenkomsten te sluiten die alle partners verbinden. In sommige lidstaten berust deze bevoegdheid op de autonomie en de representativiteit van de actoren in het veld, die hun een bijzondere capaciteit verleent om de uiteenlopende verwachtingen van de maatschappij met elkaar te verzoenen.

In het licht van deze beschouwingen wensen de raden hieronder aan te geven welke prioriteiten het toekomstige Belgische voorzitterschap van de Europese Unie volgens hen moet stellen om het Europese sociale model te bevorderen.

Het supranationaal sociaal overleg verdiepen

De Europese vakorganisaties doen al vele jaren grote inspanningen om bepaalde vormen van supranationaal overleg op te zetten. De Europese sociale dialoog en de macro-economische dialoog zijn hiervan de belangrijkste verwezenlijkingen. De raden zijn in de eerste plaats van oordeel dat aan deze processen, ten gunste van het Belgisch voorzitterschap, meer dynamiek moet worden verleend op interprofessioneel vlak.

Het overleg over de economische standpunten van België op Europees niveau ontwikkelen

De raden onderstrepen dat, om van het overleg een hecht weefsel te maken, ook de bestaande kanalen van de dialoog in elke lidstaat van de Unie moeten worden aangesproken. Daarom herhalen ze dat ze systematisch wensen te worden betrokken bij de voorbereiding van de economische standpunten die België op Europees niveau verdedigt. Dat geldt meer bepaald voor de verschillende coördinatieprocessen, de globale richtsnoeren voor het economisch beleid van de lidstaten en de economische grondslagen van de werkgelegenheidsrichtsnoeren.

Ingevolge de Top van Lissabon behoren belangrijke aspecten van de sociale bescherming – die in sommige lidstaten het actieterrain bij uitstek van de sociale gesprekspartners uitmaakt – en andere componenten van de sociaal-economische integratie bovendien voortaan tot het terrein van de open coördinatiemethode, die tijdens de Europese Raad van Lissabon werd ingevoerd. De raden zijn dan ook van oordeel dat het toekomstige Belgische voorzitterschap zich ook moet toeleggen op de versterking van het sociaal overleg op Europees niveau.

Meer bepaald vragen de sociale gesprekspartners die zitting hebben in de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven in een vroeg stadium op de hoogte te worden gebracht van de werkzaamheden die worden aangevat in het Economisch en Financieel Comité en het Comité voor de economische politiek. Hiertoe moeten ze regelmatige contacten kunnen aanknopen met de Belgische vertegenwoordigers binnen deze instanties, naar het voorbeeld van de informele procedure die thans in de Nationale Arbeidsraad gangbaar is rond de werkzaamheden van het Comité voor de werkgelegenheid en het Comité voor de sociale bescherming.

De raden wijzen erop dat de sociale gesprekspartners thans te weinig participeren in zowel de analyse van de aan de gang zijnde ontwikkelingen als de vaststelling van de economische en sociale beleidslijnen, terwijl ze nochtans geacht worden mee te werken aan de tenuitvoerlegging ervan. Volgens de raden kunnen transparantere debatten binnen deze comités de legitimiteit van de Europese instellingen alleen maar ten goede komen.

II. DE COORDINATIE VAN HET SOCIALE BELEID

DOORZICHTIGHEID ALS ONMISBARE VOORWAARDE VOOR DE EFFECTIEVE DEELNEMING VAN DE SOCIALE PARTNERS AAN HET SOCIALE BELEID VAN DE EUROPESE UNIE

De raden wensen eerst de aandacht van de regering te vestigen op het feit dat dringend een bijzondere inspanning moet worden geleverd voor een duidelijk en leesbaar Europees sociaal beleid.

De strategie van de Europese Unie is vandaag immers zeer complex.

De raden wijzen onder meer op de veralgemening van nieuwe instrumenten zoals de versterkte samenwerking inzake pensioenstelsels of de open coördinatiemethode, in eerste instantie voor het werkgelegenheidsbeleid en daarna met name ook voor de armoedebestrijding.

Zij merken verder op dat er in het kader van de strategie van Lissabon tal van actieplannen, processen en indicatoren naast elkaar bestaan en dat een en ander niet altijd duidelijk gearticuleerd is.

Dezelfde constatering gaat volgens hen op voor de doorzichtigheid van de regels betreffende de financiering van de programma's voor de ontwikkeling van de werkgelegenheid door het Europees Sociaal Fonds, dat nochtans ten opzichte van de ondernemingen een essentiële rol dient te spelen bij de ontwikkeling van de informatietechnologie binnen de Europese Unie.

Volgens de raden is een grotere duidelijkheid van het gevoerde beleid en van de desbetreffende uitvoeringsinstrumenten een basisvoorwaarde voor een nuttige en effectieve deelneming van de sociale partners aan de strategie van Lissabon overeenkomstig de vele bepalingen van de sociale agenda, de werkgelegenheidsrichtsnoeren 2001 en in het algemeen alle teksten van de Europese instellingen.

Voor de raden zijn dit essentiële punten die van het Belgische voorzitterschap concrete en passende antwoorden vergen om het nuttige effect van de aan de gang zijnde hervormingen te waarborgen, voornamelijk wat betreft het evenwicht tussen flexibiliteit en zekerheid in de ondernemingen.

ROL VAN DE SOCIALE PARTNERS INZAKE EVENWICHT TUSSEN FLEXIBILITEIT, ZEKERHEID EN KWALITEIT VAN DE ARBEID, IN DE SFEER VAN DE VERANDERINGEN IN HET ARBEIDSKADER EN DE ARBEIDSVERHOUDINGEN

De raden zijn zich ten volle bewust van de grondige veranderingen in het arbeidskader en de arbeidsverhoudingen, met name als gevolg van de ontwikkeling van de nieuwe technologieën binnen een steeds groter aantal ondernemingen alsook de mogelijkheden van deze ontwikkeling voor de economische en sociale vooruitgang voor de Europese Unie.

Zij onderschrijven dienaangaande volledig de strategie van Lissabon die erin bestaat deze ontwikkeling aan te grijpen en in de hand te werken, in het kader van een groots economisch en sociaal project.

Voor de raden is het echter ook duidelijk dat de sociale partners van de verschillende lidstaten het best in staat zijn om voor de nieuwe problemen die deze ontwikkeling doet rijzen collectieve oplossingen te vinden die beantwoorden aan de behoeften van de ondernemingen en voldoen aan de verwachtingen van de werknemers en die het best inspelen op de arbeidsmarkt, met name wat betreft arbeidsorganisatie, arbeidstijd en combinatie van gezins- en beroepsleven.

Zij nemen dan ook met voldoening akte van de groeiende rol die de Europese instellingen de sociale partners laten spelen in het kader van de sociale agenda, de werkgelegenheidsrichtsnoeren 2001 en in het algemeen alle Europese teksten in het verlengde van de strategie van Lissabon.

De raden nemen meer bepaald kennis van de verbintenis die de Europese Unie in het kader van de sociale agenda heeft aangegaan om op evenwichtige wijze een beroep te doen op de verschillende bestaande communautaire instrumenten en "de sociale partners ruim baan te geven voor het nemen van initiatieven.

Dit laatste punt sluit aan bij de bezorgdheid van de raden betreffende de ruimte waarover de sociale dialoog moet kunnen beschikken voor het nemen van initiatieven, wat volgens hen een essentieel element is voor het welslagen van het veranderingsproces waartoe de Europese Unie zich sedert de top van Lissabon heeft verbonden en dat nieuw leven moet worden ingeblazen.

Wat België betreft herinneren zij eraan dat de sociale partners reeds verscheidene jaren ten volle aandacht besteden aan de modernisering van de arbeidsorganisatie.

Zo houden de raden zich reeds vele jaren bezig met het scheppen van een kader dat inspeelt op de nieuwe vormen van arbeidsorganisatie en met een aantal nieuwe problemen in verband met de ontwikkeling van technologieën in de ondernemingen.

In een advies van 22 juni 2000¹ hebben de raden zich in het kader van de richtsnoeren gebogen over de onder meer sociale uitdagingen van de ontwikkeling van de informatiemaatschappij.

Vandaag zetten zij hun werkzaamheden in nauwe samenwerking voort en worden er deskundigen en wetenschappers gehoord teneinde de eventuele concrete acties die ondernomen moeten worden, beter af te bakenen en dus te kunnen beoordelen.

De raden wensen op deze manier aan te tonen dat zij de bevoorrechte plaats zijn voor het vaststellen van een innoverend collectief kader dat aangepast is aan de nieuwe vormen van werkgelegenheid en voor het sturen van de veranderingen die de arbeidsverhoudingen in de kennismaatschappij ondergaan.

De raden wensen in dit kader eveneens bij te dragen aan de verbetering van de kwaliteit van de arbeid en dringen erop aan te worden betrokken bij deze prioriteit, die de minister van Werkgelegenheid heeft aangekondigd en waarover zij de Nationale Arbeidsraad op 8 februari 2001 om advies heeft verzocht, vooral bij de implementatie van de kwaliteitsindicatoren en de integratie van dit criterium in het werkgelegenheidsproces (zie verderop).

¹ Advies NA nr. 1.315 en CRB 2000/448 CCR 10

ROL VAN DE SOCIALE PARTNERS IN HET WERKGELEGENHEIDSPROCES

De raden nemen akte van de werkgelegenheidsrichtsnoeren 2001 en verheugen zich over de groeiende rol van de sociale partners op alle niveaus in het proces van Luxemburg.

In het bijzonder wijzen zij ook hier op het belang van de ontwikkeling van een "alomvattend partnerschap met de sociale partners voor de tenuitvoerlegging, evaluatie en follow-up van de werkgelegenheidsstrategie".

Zij merken eveneens op dat de sociale partners in dezelfde werkgelegenheidsrichtsnoeren 2001 wordt verzocht "in overeenstemming met hun nationale tradities en praktijken een eigen tenuitvoerleggingsproces te ontwikkelen voor de richtsnoeren waarvoor zij de hoofdverantwoordelijkheid dragen, de onderwerpen te identificeren waarover zij moeten onderhandelen en regelmatig verslag uit te brengen over de vooruitgang, alsmede de invloed van hun acties op werkgelegenheid en het functioneren van de arbeidsmarkt".

Zij constateren verder dat de sociale partners vooral een rol moeten spelen op het stuk van :

- levenslang leren;
- modernisering van de arbeidsorganisatie;
- aanpassingsvermogen in de ondernemingen;
- bestrijding van de genderkloof;
- combinatie van arbeid en gezin.

De raden merken andermaal op dat zij ervan overtuigd zijn dat de sociale partners over de nodige mogelijkheden beschikken om deze vraagstukken te behandelen op een manier die het best rekening houdt met de belangen van ondernemingen en werknemers alsook met de werkgelegenheidsmarkt.

Zij dringen er dan ook op aan dat de sociale partners voldoende ruimte wordt gelaten om de vraagstukken waarvoor zij bevoegd zijn te regelen en dat wordt voorzien in informatie- en raadplegingsmechanismen waardoor zij effectief en op nuttig wijze betrokken kunnen worden bij de opstelling van de nationale actieplannen voor de werkgelegenheid.

Zij zijn dan ook verheugd over de samenwerking met de minister van Werkgelegenheid tijdens de voorbereidingsfase van het NAP werkgelegenheid 2001 waardoor de Nationale Arbeidsraad in het kader van een informele en snelle procedure, de voorlopige gecoördineerde versies van de in voorbereiding zijnde teksten heeft kunnen onderzoeken vooraleer ze door de ministerraad werden goedgekeurd en zijn bijdrage aan die teksten heeft kunnen leveren.

Bovendien heeft de Nationale Arbeidsraad zich onlangs in advies nr. 1.344 van 20 april 2001 uitgesproken over de definitieve versie van het NAP 2001.

Dit sluit zeer duidelijk aan bij de wil die in het kader van de bekommelingen betreffende het Europees sociaal model werd geuit om ter wille van de beleidssamenhang en rekening houdend met de positieve interactie die op Europees niveau tussen het economische en het sociale beleid moet worden nagestreefd, te worden betrokken bij het beleid en de processen waartoe de open coördinatiemethode werd of zal worden uitgebreid, voor de materies waarvoor de raden bevoegd zijn.

Zij merken dienaangaande op dat binnen de Nationale Arbeidsraad tot nog toe een informele procedure wordt gevolgd, in de vorm van regelmatige contacten, eerst met de Belgische vertegenwoordiging bij het Comité voor sociale bescherming en vervolgens ook bij het Comité voor werkgelegenheid, en met het Kabinet van de minister die belast is met de sociale insluiting.

De Nationale Arbeidsraad wenst deze procedure voort te zetten en zelfs te versterken daar hij hierdoor de mogelijkheid heeft daadwerkelijk deel te nemen aan de verschillende aan de gang zijnde processen inzake het sociale beleid.

III. MACRO-ECONOMISCHE COORDINATIE

HET MONETAIRE BELEID, HET BEGROTINGSBELEID, HET LOONBELEID EN HET STRUCTURELE BELEID OP ELKAAR AFSTEMMEN

In dit verband menen de raden dat het tijdens het Belgische voorzitterschap noodzakelijk zal zijn onverminderd te blijven zorgen voor de onderlinge afstemming van het monetaire, het begrotings-, het loon- en het structurele beleid, waarvan de samenhang, zowel op het niveau van de lidstaten als op dat van de Economische en Monetaire Unie, borg staat voor een sterke en niet-inflatoire economische groei.

Het begrotingsbeleid, het monetaire beleid, het loonbeleid en het structurele beleid met elkaar in evenwicht houden

Vanuit dit oogpunt vinden de raden dat er een evenwicht tussen het begrotings-, het monetaire, het loon- en het structurele beleid moet blijven bestaan. Het laatstgenoemde beleid strekt er immers toe de economie beter in staat te stellen zich aan te passen aan de veranderingen en nieuwe mogelijkheden in het leven te roepen. Op die manier helpt het structurele beleid de doelstellingen inzake groei en prijsstabiliteit te bereiken.

De macro-economische dialoog verbeteren

Voorts zijn de raden van oordeel dat de macro-economische dialoog, die in juni 1999 tijdens de Europese top van Keulen werd ingevoerd, aanzienlijk moet worden verbeterd en achten ze het tijdens het Belgische voorzitterschap belangrijk dat er wordt afgestapt van het formalisme terzake. Deze dialoog verstrekt aan de sociale gesprekspartners immers informatie die voor hen onontbeerlijk is om met volledige kennis van zaken loonovereenkomsten te kunnen sluiten waarin op een optimale manier rekening wordt gehouden met al de verschillende aspecten van het economisch beleid.

Voorts kunnen de bevoegde autoriteiten – en meer bepaald de ECB – dankzij deze dialoog op een correcte manier op de hoogte worden gehouden van de aard van de loonovereenkomsten die de sociale gesprekspartners sluiten en waarvoor zij de verantwoordelijkheid dragen. De raden herinneren er immers aan dat de macro-economische coördinatie alleen goed kan verlopen als deze autoriteiten rekening houden met de signalen die de loonovereenkomsten hun geven : de verbin-tenissen die de sociale gesprekspartners op loonvlak aangaan hebben alleen zin als de bovengenoemde autoriteiten hun ingrepen op basis hiervan in dezelfde zin aanpassen.

Betrouwbare indicatoren ontwikkelen over de dosering van de economische beleidsvormen

In deze context pleiten de raden er met aandrang voor dat er, tijdens het Belgische voorzitterschap, over de aard van de dosering van de economische beleidsvormen en de keuzes die daarbij worden gemaakt op het niveau van de Europese Unie officiële indicatoren worden ontwikkeld die alle betrouwbaarheids garanties bieden. De raden preciseren evenwel dat de ontwikkeling van deze indicatoren – die ten dienste van de macro-economische dialoog moeten worden gesteld – voor de ondernemingen geen bijkomende lasten tot gevolg mag hebben. Voorts zijn ze van oordeel dat de sociale gesprekspartners langs deze weg belangrijke informatie moeten krijgen over de manier waarop, in het licht van de policy-mix, rekening wordt gehouden met de loonontwikkelingen.

Zorgen voor coherentie tussen de globale richtsnoeren voor het economisch beleid en de processen van Cardiff, Luxemburg en Keulen

Ten slotte dringen de raden erop aan dat er, ten gunste van het Belgisch voorzitterschap, een betere coherentie tot stand wordt gebracht tussen de aanbevelingen die voortvloeien uit de globale richtsnoeren voor het economisch beleid, enerzijds en de aanbevelingen in het kader van de processen van Cardiff, Luxemburg en Keulen, anderzijds.

BEGROTINGSBELEID

De raden onderstrepen dat de lidstaten de door het Stabiliteitspact vastgestelde regels al bij al correct naleven en dat de processen van sanering van de overheidsfinanciën er op de goede weg zijn, waardoor er geleidelijk financiële marges vrijkomen om eventuele alternatieve doelstellingen te verwezenlijken en/of het hoofd te bieden aan een aantal uitdagingen, zoals de vermindering van de overheidsschuld, de vergrijzing van de bevolking en het ontstaan van nieuwe sociale behoeften. In dezelfde context stellen de raden vast dat er in sommige lidstaten over de reële of potentiële beschikbaarheid van deze marges nu al nationale debatten op gang zijn gekomen, die in de media ruim aan bod komen.

De raden zijn bijgevolg van oordeel dat het begrotingsbeleid van de lidstaten van de Unie, na de tenuitvoerlegging van de Economische en Monetaire Unie die door het Stabiliteitspact mogelijk moest worden gemaakt, in een nieuwe fase is terechtgekomen, waarvan de aard op korte termijn aanleiding moet geven tot gemeenschappelijke beschouwingen over de rol en de prioriteiten die aan dat beleid in de toekomst moeten worden toegekend. Ze vinden dan ook dat het Belgisch voorzitterschap zich over deze problematiek moet buigen en aan de Eurogroep een signaal in die zin moet geven. Het komt het Belgisch voorzitterschap in de eerste plaats toe te debatteren over de koers die zowel in het nationale begrotingsbeleid als in het Europese coördinatieproces terzake moet worden ingeslagen.

Concreter gesteld vragen de raden aan het Belgisch voorzitterschap om, in dit kader, ervoor te ijveren dat rekening wordt gehouden met de indicator die een stand van zaken geeft van de ontwikkeling van het structurele begrotingstekort van elke lidstaat.

MONETAIR BELEID

De raden onderstrepen de noodzaak en het belang om de inspanningen die al werden geleverd voor een betere leesbaarheid en transparantie van het door de Europese Centrale Bank (ECB) gevoerde beleid, in de eerste plaats inzake de inflatiebeheersing, met inachtneming van de verbintenissen die werden aangegaan ter ondersteuning van de algemene economische beleidskeuzes van de Gemeenschap (betreffende o.a. een duurzame economische groei, ...) op te drijven en vragen aan het Belgisch voorzitterschap daarvoor te ijveren. In dit opzicht pleiten de raden ervoor dat het Belgisch voorzitterschap ook op dit vlak de aanzet geeft tot de ontwikkeling van indicatoren op grond waarvan het beleid van de ECB op een objectieve manier kan worden geanalyseerd, zonder de lasten van de ondernemingen te verhogen.

FISCALITEIT

De raden merken op dat ze de fiscaliteit in het algemeen als een belangrijk thema beschouwen, waarvoor ze altijd veel belangstelling hebben betoond. Ze herinneren er bovendien aan dat de beleidbepalers altijd zeer aandachtig hebben geluisterd naar hun adviezen en aanbevelingen terzake. In deze context nemen de raden akte van de regeringsverklaring van 7 juli 1999 betreffende de rol van de regering in het fiscale debat tijdens het voorzitterschap van de Europese Unie.

Belang van de internationale fiscale coördinatie

In deze context wensen de raden in elk geval te herinneren aan het grote belang dat ze algemeen gesproken hechten aan de internationale fiscale coördinatie, in de eerste plaats dan op het niveau van de Europese Unie. Hieraan valt volgens hen immers niet te ontkomen, wil men een aantal belangrijke uitdagingen in de toekomst kunnen opnemen. De raden herinneren er in de eerste plaats aan dat de huidige diversiteit van de belastingstelsels die in de lidstaten van kracht zijn – in het bijzonder op het vlak van btw, accijnzen en directe belastingen – de goede werking van de Europese interne markt in de weg staat, waardoor tal van negatieve effecten ontstaan : doordat deze diversiteit bedrijven met een Europese dimensie belet om optimaal te functioneren, heeft ze o.a. onrechtstreeks een negatieve invloed op de werkgelegenheid en, bijgevolg, op de sociale samenhang binnen de Unie. Voorts is internationale coördinatie op fiscaal vlak volgens de raden ook noodzakelijk om het hoofd te kunnen bieden aan andere uitdagingen, waaronder de vergrijzing van de bevolking, de nieuwe behoeften inzake de sociale zekerheid, de internationale verbintenissen die de lidstaten inzake milieubescherming hebben aangegaan, de fiscaliteit inzake elektronische handel en de verbetering van de fiscale structuur om de druk op de arbeidsinkomens te verlichten; aangaande dit laatste punt verwijzen de raden naar de standpunten die de sociale gesprekspartners terzake hebben ingenomen en naar de verbintenissen die ze zijn aangegaan in het kader van het interprofessioneel akkoord 2001-2002.

Coördinatie van de nationale belastinghervormingen en naleving van de Europese agenda

Gelet op dit alles moet het Belgische voorzitterschap er volgens de raden m.n. op toezien dat de belastinghervormingen die in de lidstaten op stapel staan of worden uitgevoerd, op elkaar worden afgestemd, m.n. om op die manier zoveel mogelijk fiscale belemmeringen voor een efficiënt werkende eenheidsmarkt te helpen wegwerken en de belastingstructuur te verbeteren. Hiertoe moet België er tevens op toezien dat de Europese agenda terzake – meer bepaald wat het “fiscaal pakket” betreft – zo spoedig mogelijk wordt uitgevoerd, zoals de regering dat trouwens wenst.

Coördinatie van de accijnzen

Ten slotte onderstrepen de raden meer bepaald de noodzaak om tot een betere coördinatie van de accijnstarieven en van de accijnsbewegingen tussen de lidstaten van de Europese Unie te komen, om op die manier m.n. uiteenlopende reacties te vermijden, die bv. konden worden waargenomen naar aanleiding van de recente stijgingen van de olieprijsen.

IV. ACCENTEN MET HET OOG OP HET BELGISCHE VOORZITTERSCHAP VAN DE EUROPESE UNIE VOOR DE DOSSIERS WAARVAN ONMIDDELLIJK WERK MOET WORDEN GEMAAKT

SOCIALE ASPECTEN

Communautaire sociale actiemiddelen

De raden herinneren aan hun standpunt zoals het reeds werd verwoord in de brief die zij op 30 november 2000 aan de minister van Werkgelegenheid en de minister van Economie hebben gestuurd met betrekking tot de open coördinatiemethode; hoewel deze methode zeker haar nut heeft, mag ze volgens hen toch niet worden veralgemeend tot het gehele sociale beleid van de Europese Unie en kan het geraten zijn een aantal materies in de wetgeving te regelen.

De raden vinden ook dat er voldoende aandacht moet zijn voor de sociale dialoog, die voldoende initiatiefruinimte moet hebben om ten volle een factor van sociale samenhang te kunnen zijn.

Sociaal gedeelte van de informatiemaatschappij

De raden herinneren eraan dat zij zich steeds gunstig hebben opgesteld ten opzichte van de conclusies van de Europese Raad van Lissabon.

Zij wensen ten volle deel te nemen aan het verwezenlijken van de nieuwe strategische doelstelling voor de Europese Unie, nl. "de meest concurrerende en dynamische kenniseconomie van de wereld worden die in staat is tot duurzame economische groei met meer en betere banen en een hechtere sociale samenhang".

De raden zijn zich immers ten volle bewust van de mogelijkheden van de ontwikkeling en de veralgemening van de nieuwe informatietechnologieën in de arbeidswereld voor het scheppen van banen, wat gepaard moet gaan met kwaliteit van de arbeid en sociale samenhang.

Gezien de vele aspecten die de strategie van Lissabon omvat, menen zij niettemin aandacht te moeten blijven hebben voor de manier waarop een en ander concreet zal worden ingevuld, vooral het beleid dat wordt gevoerd, en wensen zij een aantal krachtlijnen aan te geven die voor hen prioritair zijn.

De raden vinden dat de ontwikkeling van de informatietechnologie nieuwe uitdagingen meebrengt voor de ondernemingen en de werknemers op het stuk van vaardigheden en beroepsgeschiktheid, waarvoor op alle niveaus een aangepast beleid vereist is, met name wat basisopleiding en voortgezette opleiding betreft.

Zij wijzen hier op het belang van het actieplan e-Europa 2002, in het bijzonder de maatregelen betreffende de aanpassing van de onderwijs- en opleidingssystemen, de voortgezette opleiding en in het algemeen de "menselijk kapitaal"-aspecten.nb

Wat de voortgezette opleiding betreft herinneren de raden eraan dat de sociale partners in het kader van het centraal akkoord 1999-2000 hebben gezorgd voor een versterking van de opleidingsinspanningen binnen de ondernemingen.

Deze inspanningen zijn in het akkoord 2001-2002 nog groter daar het de bedoeling is tegen eind 2002 te komen tot een algemene besteding van 1,6 % van de loonkosten voor opleidingsprogramma's binnen de ondernemingen.

De raden merken ook op dat zij het belangrijk vinden dat de nieuwe kennis in de grootst mogelijke mate toegankelijk is, zodat geen nieuwe vormen van sociale uitsluiting ontstaan.

Dit impliceert dat voor bepaalde laaggeschoolde doelgroepen een specifiek beleid wordt ontwikkeld.

De raden herinneren hier aan de inspanningen die de sociale partners hebben geleverd in het kader van de centrale akkoorden 1999-2000 en 2001-2002.

De raden wensen ten slotte te wijzen op het geïntegreerde karakter van het economisch en sociaal beleid om de nieuwe strategische doelstelling te verwezenlijken.

Zij vinden dat moet worden gezorgd voor een positieve interactie tussen het economisch, het sociaal en het werkgelegenheidsbeleid en voor een echt beleidsevenwicht bij de implementatie van de strategie van Lissabon.

Zij wijzen in dit verband op de belangrijke rol van de Europese Raad om deze samenhang en dit evenwicht op het hoogste niveau tot stand te brengen, inzonderheid door zijn sturende rol en door het samenvatten van de bijdragen van de verschillende formaties van de Raad van de Europese Unie.

Armoedebestrijding

De raden nemen akte van de conclusies van de Europese Raad van Nice van december 2000 en van het feit dat het proces ter bestrijding van sociale uitsluiting wordt voortgezet, nl. dat de lidstaten ingevolge de open coördinatiemethode vanaf juni 2001 om de twee jaar een nationaal actieplan (NAP) ter bestrijding van armoede zullen opstellen op basis van gemeenschappelijke indicatoren.

Zij wijzen in dit verband op het belang van het vraagstuk van de indicatoren.

Met het oog op de definitie van de sociale indicatoren voor december 2001 zal het Belgische voorzitterschap immers een zeer grote rol spelen op het gebied van aanzet en sturing, met name in het kader van de werkzaamheden van het Comité voor sociale bescherming.

De raden hebben hier een unieke mogelijkheid om op Europees niveau hun stempel te drukken op een essentiële materie die de sociale partners rechtstreeks aangaat en waarbij volgens hen ook de Nationale Arbeidsraad ten volle betrokken moet worden.

Zij nemen dienaangaande akte van het feit dat het de bedoeling is de Nationale Arbeidsraad om advies te verzoeken over het NAP sociale insluiting.

Toekomst van de pensioenstelsels

De raden nemen akte van de voortzetting van het proces van versterkte samenwerking betreffende de toekomst van de pensioenstelsels van de lidstaten van de Europese Unie.

Zij wijzen hieromtrent op het grote belang van een evenwichtige aanpak die zich niet beperkt tot het financiële aspect van de houdbaarheid van de pensioenstelsels, maar die ook rekening houdt met het feit dat de sociale doelstellingen van de Europese pensioenstelsels ten volle verwezenlijkt moeten worden; volgens de bewoordingen die de Groep op hoog niveau sociale bescherming in haar voortgangsrapport van 6 november 2000 gebruikt, houden deze doelstellingen het volgende in : "aan personen na pensionering een inkomen verschaffen dat toereikend is en waarvan de financiering verzekerd is, zulks ter vervanging van het salaris of de afgeleide inkomsten die tijdens het beroepsleven genoten werden, en dit met gevoel voor rechtvaardigheid en solidariteit".

Voor de raden moet hier een essentieel evenwicht in het geheel van Europese documenten worden nagestreefd en zou het Belgische voorzitterschap er de grootst mogelijke aandacht voor moeten hebben.

Oudere werknemers

De raden wijzen de regering op de prioriteit waarmee volgens hen het probleem van de oudere werknemers moet worden aangepakt, en waarbij in het recente centraal akkoord twee doelstellingen worden nagestreefd, nl. "enerzijds een verbetering van de tewerkstellingsmogelijkheden voor oudere werknemers die aan de slag willen blijven en voor oudere werklozen die aan een job willen geraken en anderzijds het behoud van de bestaande brugpensioensystemen en van de eindeloopbaanregelingen voor werknemers in moeilijkheden". Met het oog op de komende richtsnoeren voor de werkgelegenheid 2002 zou deze aanpak in het licht moeten worden gesteld en zouden de goede praktijken die in de verschillende lidstaten bestaan en die een stimulans kunnen zijn voor het nemen van proactieve maatregelen, verder gepromoot moeten worden.

Jongerenbeleid

De raden wensen ook de aandacht van de regering te vestigen op het belang van een echt Europees jongerenbeleid.

Volgens hen is er een alomvattende aanpak nodig die niet alleen rekening houdt met de problemen inzake werkgelegenheidsbeleid maar ook met het feit dat de jongeren ingeschakeld moeten worden in de samenleving in haar geheel.

Zij wijzen de regering er meer bepaald op dat de Europese Commissie eerlang een witboek over het jongerenbeleid zal aannemen en drukken de wens uit dat die gelegenheid wordt aangegrepen om een nieuwe impuls te geven aan het desbetreffende beleid van de Europese Unie.

ECONOMISCHE ASPECTEN

Liberalisering van de financiële markten

De raden herinneren eraan dat de openstelling van de verschillende bestanddelen van de interne markt een van de centrale dimensies van het Europese bouwwerk vormt en zijn in dit verband van oordeel dat de voltooiing van de interne markt een prioriteit blijft, daar het van belang is dat de ondernemingen van de Europese Unie op een efficiënte manier grensoverschrijdende activiteiten tussen lidstaten kunnen ontwikkelen. In deze context zijn ze van oordeel dat het accent op dit moment moet worden gelegd op de dienstensector, meer bepaald op de sector van de financiële diensten, waar, ondanks de monetaire eenmaking, nog altijd tal van afwijkende regelgevingen bestaan. De raden vragen het Belgisch voorzitterschap dan ook om alles in het werk te stellen opdat de belangrijkste doelstellingen van het "Financial Services Action Plan" zo spoedig mogelijk worden bereikt.

De raad wijzen er niettemin op dat de omvang en het ritme van de maatregelen die moeten worden genomen om de interne markt te voltooien in elk geval moeten blijven sporen met de diverse andere doelen die de Europese Unie in het algemeen en de Top van Lissabon in het bijzonder willen nastreven, waarbij in de eerste plaats wordt gedacht aan de bevordering van de werkgelegenheid en de sociale cohesie. Ze dringen er bij het Belgisch voorzitterschap dan ook op aan dat het erop toeziet dat alle liberaliseringsmaatregelen die negatieve sociale gevolgen zouden hebben met gepaste begeleidende maatregelen gepaard gaan.

E-Economy

De raden wijzen erop dat de nieuwe informatie- en communicatietechnologie (niet) voor de sociale gesprekspartners geen nieuw onderwerp vormt. De informatiemaatschappij en de complexe betrekkingen die ze onderhoudt met de zgn. kennismaatschappij zijn m.n. onderwerpen die ze systematisch opvolgen en waarover de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven sinds enkele jaren - m.n. via een aantal hoorzittingen met deskundigen - een diepgaande reflectie op gang heeft gebracht, die met name heeft geleid tot het advies dat hij, samen met de Nationale Arbeidsraad, op 22 juni 2000 terzake heeft uitgebracht. In deze context heeft de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven zich bovendien op 7 maart 2001 bij de heer Charles PICQUE, minister van Economie en Wetenschappelijk onderzoek belast met het Grootstedenbeleid, ertoe verbonden zijn werkzaamheden in dit ruime domein voort te zetten in het licht van de algemene resultaten van de Europese Raad van Stockholm van 23 en 24 maart 2001. De raden nodigen het Belgisch voorzitterschap dan ook uit om aandacht te besteden aan de adviezen of aanbevelingen die de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven in de loop van de tweede helft van 2001 terzake beslist zal uitbrengen.

De raden onderstrepen dat de toepassing van de niet moet kaderen in een algemene visie en strategie, die werd ontwikkeld nadat grondig werd nagedacht over het gebruik dat ervan moet worden gemaakt en over de structuur, de werking en de doelstellingen van de organisatie waarbinnen de technologie wordt ingevoerd. Dit betekent dat de technologische investeringen met organisatorische investeringen gepaard moeten gaan.

Aangezien de efficiëntie van de Europese interne markt ten dele afhangt van die van de openbare diensten, drukken de raden de wens uit dat het Belgisch voorzitterschap, in het kader van het “e-Europe-programma”, met alle vereiste middelen de lidstaten ertoe aanzet om van deze technologie gebruik te maken en er terzelfder tijd op toe te zien dat een eventuele invoering ervan onder de genoemde voorwaarden tot stand komt. In zulke omstandigheden kan de niet immers bijdragen tot een grotere efficiëntie van de administraties, die zowel de ondernemingen als de burgers ten goede komt. De invoering van de niet moet, zoals hierboven werd gezegd, te baat worden genomen om een organisatie in haar totaliteit onder de loep te nemen en, zo nodig, sommige administratieve procedures te rationaliseren, maar de raden pleiten er toch voor dat deze hervormingen in alle transparantie en in overleg met alle betrokken partijen tot stand komen.

Handvest van de kleine onderneming

Vanuit de vaststelling dat de kleine ondernemingen een belangrijke bron zijn van innovatie, economisch dynamisme, arbeidsplaatsen en sociale en plaatselijke integratie, herinneren de raden eraan dat het Europees handvest van de kleine onderneming een tiental actiekrachtlijnen bevat, met als doel een klimaat in het leven te roepen dat bevorderlijk is voor hun ontwikkeling en voor de verbetering van hun resultaten. Ze dringen er dan ook op aan dat België tijdens het voorzitterschap van de Europese Unie ervoor zorgt dat in die zin vooruitgang wordt geboekt en brengen voor het overige de bepalingen van het Interprofessioneel Akkoord 2001-2002 in herinnering.

Uitbreiding

De raden wensen er in de eerste plaats aan te herinneren dat de uitbreidingsproblematiek - die van essentieel belang is voor de toekomst van de Europese Unie - al aan bod gekomen is in een advies van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven tijdens de voorbereiding van Agenda 2000, alsook in een recente brief van de Nationale Arbeidsraad.

Voor een uitbreiding die beantwoordt aan het Europese sociale model

In deze documenten hebben de sociale gesprekspartners een advies uitgebracht dat veelal gunstig stond tegenover de uitbreiding van de Unie, met inachtneming van de omzetting van het communautaire acquis, enerzijds en in het kader van een strategie die gericht is op de ontwikkeling, binnen de lidstaten, van een economie die overeenstemt met de basisbeginselen van het Europese sociale model, anderzijds.

In deze documenten hebben ze er meer bepaald op aangedrongen “dat aan de toetreding van de kandidaat-landen als voorwaarde wordt verbonden dat het communautaire acquis integraal dient te worden nageleefd, m.n. op sociaal en milieugebied. Afwijkingen hierop gedurende al te lange periodes zouden onaanvaardbaar zijn, meer bepaald gelet op de dumpinggevaaren die hierdoor kunnen ontstaan.” Dit is een essentiële voorwaarde opdat de uitbreiding “nieuwe vooruitzichten op economische groei en algemeen welzijn kan bieden en het Europese bouwwerk kan helpen te verstevigen, met inachtneming van het communautaire acquis.” Bovendien waren ze van oordeel “dat het wenselijk is dat de sociale gesprekspartners van de kandidaat-toetredende landen geleidelijk worden betrokken bij het Europese sociale model”, m.n. wat de levensstandaard, de lonen, de sociale bescherming en de sociale dialoog betreft. In dit verband is het noodzakelijk meer middelen te besteden “aan het sociale luik van de uitbreiding en aan de tenuitvoerlegging van actievere structurele beleidsmaatregelen, m.n. in het kader van de communautaire steunprogramma’s voor de kandidaat-lidstaten”.

De raden vragen het Belgisch voorzitterschap om tijdens de behandeling van het uitbreidingsdossier met deze bekommelingen rekening te houden. De raden wijzen dienaangaande op de belangrijke taak die voor het Belgische voorzitterschap is weggelegd op een sleutelmoment van het proces tot uitbreiding van de Europese Unie.

Het sociale acquis van de Gemeenschap uitbreiden tot de nieuwe lidstaten

De raden herinneren eraan dat zij in het kader van de onderhandelingen met de kandidaat-leden veel belang hechten aan de naleving van het communautaire sociale acquis door de nieuwe lidstaten.

Vanuit dit oogpunt zijn de raden van oordeel dat het Belgische voorzitterschap, in het kader van de onderhandelingen over de uitbreiding van de Unie, erop moet toezien dat de Europese instanties ten aanzien van de toekomstige lidstaten evenveel belang hechten aan de omzetting van het sociale acquis van de Gemeenschap in de interne rechtsorde van die landen als aan de andere dossiers.

Sociale dumping voorkomen

De raden herhalen bovendien hun bezorgdheid dat de lidstaten zich grondig zouden bezinnen over de maatregelen die ten aanzien van concurrentiegevoelige materies genomen kunnen worden om sociale dumping zoveel mogelijk te voorkomen.

Zorgen voor een betere follow-up van het sociale acquis

Verder dringen de raden andermaal aan op een betere follow-up van de naleving van het sociale acquis door de kandidaat-leden, zodra ze tot de Europese Unie zijn toegetreten.

Overigens heeft de Nationale Arbeidsraad zich over een aantal aspecten van deze problematiek kunnen uitspreken in het kader van een brief die hij op 22 februari 2001 aan de minister van Werkgelegenheid heeft gestuurd, in antwoord op haar adviesaanvraag van 16 januari 2001 betreffende :

- de effectieve uitvoering (en de controle erop) van het sociale acquis door de kandidaat-leden;
- de eventuele toekenning van een overgangperiode aan deze landen om de Europese wetgeving inzake veiligheid en gezondheid van de werknemers uit te voeren;
- de eventuele vaststelling van een overgangperiode inzake het vrije verkeer van de werknemers van de kandidaat-leden nadat ze zijn toegetreden.

Het sociaal overleg in de kandidaat-lidstaten consolideren

Voorts herinneren de raden eraan dat het volgens hen wenselijk is dat de sociale gesprekspartners van de kandidaat-lidstaten, m.n. door de ontwikkeling en/of versterking van het sociaal overleg in deze landen, geleidelijk in het Europese sociale model worden geïntegreerd.

Toe zien op de sociale gevolgen van het Europese immigratiebeleid

De raden drukken ten slotte de wens uit zich te kunnen uitspreken over de komende ontwikkeling van het Europese immigratiebeleid, voornamelijk over de sociale gevolgen ervan.

**CENTRALE RAAD VOOR HET
BEDRIJFSLEVEN**

NATIONALE ARBEIDSRAAD

R. TOLLET
Voorzitter

P. WINDEY
Voorzitter

L. DENAYER
Secretaris

J. GLORIEUS
Secretaris